

Η ΦΙΛΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Φιλική Εταιρεία

Προς το τέλος του 1814 τρεις Έλληνες φίλοι από την Οδησό, ο Εμμανουήλ Ξάνθος, ο Νικόλαος Σκουφάς και ο Ιωάννης Τσακάλωφ, σύστησαν μία μυστική επαναστατική εταιρεία με στόχο την αφύπνιση του ελληνικού λαού και την προετοιμασία της απελευθέρωσής του. Η Εταιρεία αυτή εξέφρασε το διογκούμενη λαχτάρα των Ελλήνων για την αποτίναξη του οθωμανικού ζυγού, κατάφερε να υπερπηδήσει το αντιφιλελεύθερο πνεύμα που είχε επιβληθεί τότε στην Ευρώπη από την Ιερά Συμμαχία, οργάνωσε και καθοδήγησε την προετοιμασία του γένους και κατάφερε να οδηγήσει στην επανάσταση έξι χρόνια μετά την ίδρυσή της (Μολδοβλαχία, Φεβρουάριος 1821).

Η επιτυχία της οφείλεται κυρίως στην πολιτική της εθνικής ενότητας των ιδρυτών της, στην ιδεολογική της ευρύτητα, στο ζήλο και στις ικανότητες των μελών της, στην κατάλληλη οργανωτική της δομή και στην τήρηση της μυστικότητας. Για την προφύλαξη του συνωμοτικού χαρακτήρα της Φιλικής Εταιρείας, οι δεσμοί φιλίας περιβλήθησαν με ισχυρούς όρκους και τελετές μνήσεως, όπου τα μέλη ονομάζονται «αδελφοί». Οι μούμενοι στην πρώτη από τις βαθμίδες των μελών της Φιλικής Εταιρείας ονομάζονταν «αδελφοποιητοί ή βλάμηδες».

Η αδελφοποίηση ή αδελφοποιία, συχνά με ανταλλαγή αίματος μεταξύ των δύο εμπλεκομένων ατόμων (αδελφοποιτός, σταυραδερφός, βλάμη), ήταν ευρύτατα διαδεδομένη στη Βαλκανική την εποχή της Τουρκοκρατίας αλλά με αρχαιότερες ρίζες, έθιμο που φανερώνει τους ακατάλυτους δεσμούς που ένωναν τα μέλη της Φιλικής Εταιρείας. Οι ιδρυτές της Εταιρείας γνώριζαν αυτές τις πρακτικές, καθώς ο Ξάνθος ήταν μέλος της Τεκτονικής Στοάς της Λευκάδας, ενώ ο Τσακάλωφ υπήρξε μέλος του «Ελληνόγλωσσου Ξενοδοχείου», οργάνωση που ιδρύθηκε το 1809 για να προστατεύσει τα συμφέροντα των Ελλήνων του Παρισιού. Τα μέλη του «Ξενοδοχείου» έφεραν μυστικούς αριθμούς ταυτότητας και φορούσαν δαχτυλίδι με το σύμβολο της οργάνωσης, δύο ενωμένα χέρια που περιβάλλονταν από τα αρχικά ΦΕΔΑ, τα οποία σήμαιναν «Φιλίας Ελληνικής Δεσμός Άλυτος».

